

Slovenská pošta vydáva známku: „800. výročie založenia benediktínskeho opátstva v Skalke pri Trenčíne“

Bratislava, 21. marca 2024

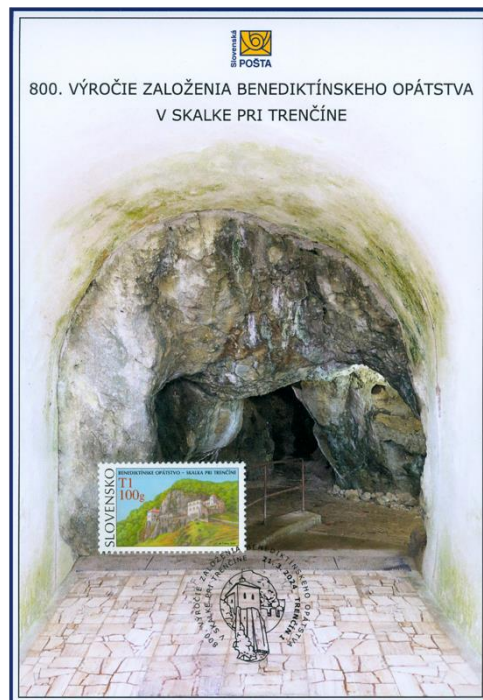
Slovenská pošta, a.s., 21. marca 2024 vydáva poštovú známku „800. výročie založenia benediktínskeho opátstva v Skalke pri Trenčíne“, so špecifickým symbolom T1 100g. Označenie zodpovedá cene, ktorá sa zhoduje s výškou poštovej sadzby za list 1. triedy do hmotnosti 100 g vo vnútroštátnom styku.

Poštová známka rozmerov 41,1 × 26,5 mm vrátane perforácie vychádza vo forme tlačového listu s 50 známkami. Známkou vytlačila technikou ofsetu spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Na poštovej známke je zobrazená Veľká Skalka nad Váhom s ruinami zaniknutého stredovekého kláštora. Súčasne s poštovou známkou bola vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 21. 3. 2024 a domicilom mesta Trenčín. Motívom prítláče FDC obálky je baroková grafika so sv. Benediktom zo Skalky modliacim sa pred sochou Bohorodičky v jaskyni. Motívom FDC pečiatky je detail gotického okna kláštora. FDC vytlačila technikou oceľorytiny spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom výtvarného návrhu známky FDC a FDC pečiatky je akad. mal. Marián Čapka. Autorom rytiny FDC je František Horniak.

V rovnaký deň Slovenská pošta vydáva aj pamätný list k poštovej známke „800. výročie založenia benediktínskeho opátstva v Skalke pri Trenčíne“. Motívom pamätného listu je prechod z kaplnky do jaskynných priestorov Veľkej Skalky, ktoré slúžili ako pustovňa sv. Benedikta.

Autorom výtvarného návrhu je akad. mal. Marián Čapka. Pamätný list vytlačila ofsetovou technikou spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Predajná cena pamätného listu je 1,70 €

Ruiny nevelkého kláštora stoja na pravom brehu Váhu priamo pod strmými stenami vápencového brala v polohe nazývanej Veľká Skalka. Kláštorný areál vznikol v napojení na jaskyňu v skalnom masíve, ktorá tvorila jeho kultové centrum. Podľa tradície v nej v 11. storočí – azda začiatkom 30. rokov 11. storočia – pustovníčil Benedikt, mních zo Zoborského kláštora. Nasledoval tak príklad svojho učiteľa Svorada, ktorý viedol pustovnícky život pravdepodobne v jaskyni pri kláštore na

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. e: guzi.martin@slposta.sk w: www.posta.sk

Zobore. V Skalke jestvoval už pred založením opátstva Kostol sv. Benedikta spomínaný v roku 1208. Nie je však isté, či sa nachádzal priamo na mieste kláštora (do úvahy prichádzajú aj poloha Malá Skalka alebo vyvýšenina nad kláštorom zv. Chochel). Benediktínsky kláštor v Skalke založil k úcte sv. Benedikta pustovníka a Všetkých svätých nitriansky biskup Jakub v roku 1224. Benediktínom patrilo približne do roku 1527, keď sa ešte spomína miestny opát – benediktín (po období úpadku v kláštore neskôr rehoľný život obnovili jezuiti, ktorí ho získali v roku 1644). Kláštorná architektúra sa zachovala v ruinách a o jej stredovekej podobe vieme iba málo. Jedinou stále funkčnou časťou niekdajšieho kláštora je trojpodlažná kaplnka, vtesnaná do východného cípu kláštorného areálu medzi skalné bralo a ohradový múr, ktorá je na úrovni tretieho podlažia prepojená priamo s pustovníckou jaskyňou. Kaplnka bola viackrát prestavaná a obnovená, výrazná bola pravdepodobne baroková obnova v roku 1717. V bočnej stene jej horného podlažia je zamurované torzo neskororománskeho portálu. Hoci na svoje terajšie miesto bol tento portál umiestnený sekundárne, predstavuje vzácny doklad počiatkových stavebných dejín kláštora. Jeho tvaroslovie pripúšťa možnosť, že na výstavbe kláštora v Skalke sa podieľali kamenári zo stavebného okruhu cisterciánskeho kláštora vo Velehrade na Morave. Na Považie ich mohol pozvať priamo nitriansky biskup Jakub, ktorý sa krátko po založení kláštora v Skalke zúčastnil v roku 1228 na vysviacke kláštorného kostola vo Velehrade. V ruinách kláštora v Skalke sa zachoval ešte jeden stredoveký portál. Osadili ho niekedy na prelome 13. a 14. storočia do skalného brala, kde dodnes tvorí vstup do jaskyne a cez ňu na tretie podlažie kaplnky.

Mgr. Bibiana Pomfyová, PhD.

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. **e:** guzi.martin@slposta.sk **w:** www.posta.sk